

शुभ्याङ्गरे ! नारायणपरायणा । कृष्णमासमीपानं कार्यं
यथाशक्त्वा च वै हरेः । पारयान्ते महाभागे ! भोज-
येद् ब्राह्मणोत्तमान्” ।

सुकुलविराट् व्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “तत्र हस्यृग्दिवसं प्राप्य
विराटोपोषितो नरः । मार्गशीर्षान्तथारभ्य पूजयेत् त्व
त्रिविक्रमम् । त्रिवर्षैः कुसुमैर्देवं त्रिभिः प्रयतमानसः” ।
त्रिवर्षैः श्वेतपीतरक्तैः “त्रयोऽनुलेपना देयास्त्रिवारं
धूपमेव च” । त्रिवारं गुणगुणकृत्कञ्चोत्पेक्षाः “वल्लि-
क्षिधुरं दद्यात् त्रौष दीपाक्षरोत्तम ! । यवैस्त्रिलै-
स्तथा होमः कर्त्तव्यः सर्वपान्त्रितैः । दद्यात्त्रिलोहञ्च
तथा द्विजैभ्यः ताम्रं सुवर्णं रजतञ्च राजन् ! । न के-
वल्लं सुकुलदं वतन्तु यद्येष्टकामाप्तिकरं प्रदिष्टम्” ।

सुकुलद्वादशीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “तथेयं द्वादशी शक्ता
नृणां सुकृतकर्मणाम् । यासुपोष्य द्विजश्रेष्ठ ! न याति
त्ररक्तं नरः । फाल्गुनामलपक्षस्य एकादश्यासुपोषितः
द्वादश्यां च द्विजश्रेष्ठ ! पूजयेन्मनुसुद्धनम् । एकादश्यां
ससुत्तिष्ठन् विष्णोर्नामात्कौत्सेनम् । पूजायां वासुदेवस्य
कुर्वीत सुसमाहितः” ।

सुखव्रतं भविष्यपुरा “कृष्णाष्टमीं तु नक्तेन यस्तु कृष्णां च
संपूजयेत्” । उपवसेदिति शेषः “इहैव सुखमाप्नोति
परत्र च शुभां गतिम्” । विष्णुधर्मोत्तरे “देवानां भा-
नवानां वा तत्प्रसाद्ये तथा परे । तेषां संपूजनं कृत्वा
चतुर्दश्यां सुखो भवेत्” । भविष्यपुरा चतुर्थीं तु चतुर्थीं
तु यदाङ्गारकसंयुता । उपोष्य तत्र तत्रैव प्रदेयो वि-
धिवत् कुजः । उपोष्य नक्तेन विभो ! चतस्रः कुज-
संयुताः । चतुर्थ्यान्तु चतुर्थ्यान्तु विधानं श्रेष्ठ्यु वाद-
शम्” । एकचतुर्थीशब्दः तिथिविशेषवचनः, अपरस्तत्
संख्यापर इति “दशसौवर्णिके सुखं दशशङ्खैर्बभूवथापि
वा । सौवर्णपात्रे रौप्ये वा भक्त्या ताम्रमयेऽपि वा ।
विंशत्यब्जानि पात्राणि विंशत्यर्जुपत्रानि च । विंशत्-
कर्षाणि वा वीर ! अतीहीनं न कारयेत् । शक्त्वा
त्रिस्रस्य भक्त्या च पात्रे ताम्रमयेऽपि वा । प्रतिष्ठाप्य
कुजपात्रे रक्तवस्त्रेण वेष्टयेत् । पुष्पसङ्कपिकां कृत्वा
दिव्यधूपैस्तु धूपिताम् । तत्तत्स्वयन्चयेद्देवं पूर्वमन्त्रैः
क्रमेण तु” ।

सुखप्रथीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “शुभ्रीणां पूजनं कृत्वा प्रथमां
सुखमवाप्नुयात्” ।

सुखसुप्रिव्रतं आदित्यपुरा “क्षमावास्यान्तु देवाञ्च कार्तिके

मासि केशवम् । अमयं प्राप्य सुमास्तु सुखात् जो द
सालुषु । लक्ष्मीर्देवमयान्मृक्ता सुखं सुमा मुजोदरे ।
चतुर्भुजस्य हस्तान्ते ब्रह्मा सुप्रस्तु पङ्कजे । अतोऽर्थं
विधिवत् कार्यां मनुष्यैः सुखसुप्रिका । दिवा तत्र
न भोक्तव्यं बालातुरान् जनान् । प्रदोषसमये
लक्ष्मीं पूजयित्वा ततः क्रमात् । दीपदद्यात् दातव्याः
शक्त्वा देवगृहेषु च । चतुष्पथे शस्यानेषु नदीपर्वत-
वेष्टसु । दृक्ष्मूलेषु गोष्ठेषु चत्वरेषु गुहासु च । वस्त्रैः
पुष्पैः शोभितव्याः क्रयविक्रयभूमयः । दीपमालापरि-
क्षिप्ते प्रदेशे तदनन्तरम् । ब्राह्मणान् भोजयित्वादौ
विभज्य च बुभुक्षितान् । खलङ्कृतं भोक्तव्यं नववस्त्रो-
पशोमिना । क्षिप्रैर्मुग्धैर्विदग्धैश्च बान्धवैर्निश्चितैः
सह । शङ्करस्तु पुरा द्यूतं ससज्ज सुमनोहरम् । का-
र्त्तिके शुक्लपक्षे तु प्रथमेऽहनि सुव्रत ! । जितश्च शङ्क-
रस्तत्र जयं लेभे च पार्वती । अतोऽर्थं शङ्करो दुःखो
समा नित्यं सुखोपिता । तस्माद् द्यूतं प्रकर्त्तव्यं प्रा-
भाते तत्र मानवैः । तस्मिन् भवेज्जयोयस्य तस्य संवत्-
सरं शुभम् । पराजये विरुद्धन्तु लक्ष्मणाशक्ततो भ-
वेत् । आतव्यं गीतवाद्यादि स्वतुल्यैः सुलङ्कृतैः ।
विशेषवच्च भोक्तव्यं प्रशस्तैर्बान्धवैः सह । तस्यां नि-
शाथं कर्त्तव्यं शय्यास्थानं सुशोभनम् । गन्धपुष्पैस्तथा
वस्त्रैरत्रैर्मात्यैरङ्कृतम् । दीपमालापरिक्षिप्तं तथा
धूपेन धूपितम् । दधिताभिश्च सहितैर्नैया सा च भवे-
क्षिणा । नवैर्वस्त्रैश्च संपूज्य द्विजसम्बन्धिवान्”
इत्यादि ।

सुगतिव्रतं पद्मपुरा “नक्ताशी त्वष्टमीषु स्याद् वत्सरान्ते तु
गोप्रदः । पौरन्दरपदं याति सुगतिव्रतसुच्यते” ।

सुगतिद्वादशीव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे “एकादश्यां सुकृपक्षे फा-
ल्गुने मासि यो नरः । जपन् कृष्णैति देवस्य नाम
भक्त्या पुनः पुनः । देवाञ्जनं वादशतं कृत्वैतत्सु
जपेच्छुचिः । स्नाने प्रस्थानकाले च उत्थाने स्खलिते
क्षये । पापशङ्कान् ! पतितान्श्वैव तथैवान्यावसायिनः ।
नालभेत्तु तथा देवमर्चयेच्छुद्धयान्वितः । इदञ्चोदाहरेत्
अन्तं मनश्चाधाय तत्परः । चैत्रवैशाखयोश्चैव तद्दृङ्गज्यैष्ठे
च पूजयेत् । सत्यलोके गतिं श्रेष्ठां दालभ्य ! प्राप्नोति
वै नरः । उत्क्रान्तिकाले कृष्णस्य अरण्यञ्च तथापुयात् ।
आषाढे आवष्ये चैव मासि भाद्रपदे तथा । तथैवाश्व-
युजे देवमनेन विधुना नरः । उपोष्य संपूज्य तथा